

Revoluția franceză

Texte

I. Caietul de doleanțe al orașului Nancy

1. Adunarea cere ca persoana deputaților aleși în Adunarea Stărilor Generale să fie inviolabilă

2. Adunarea cere să se adopte în mod irevocabil decizia ca starea a treia să aibă în Adunare cel puțin tot atâția deputați cât celelalte stări împreună.

4. Problema cu care Adunarea trebuie să se ocupe în mod esențial este în primul rând asigurarea unei bune și solide constituții pentru Franța, care să stabilească o dată pentru totdeauna în modul cele mai clar drepturile tronului și cele ale Națiunii; Adunării să i se impună, așadar, să nu se ocupe de nici un proiect legat de subsidii, înainte ca această constituție să fi fost redactată și confirmată.

7. Să se recunoască în mod solemn că numai națiunea prin intermediul Adunării are dreptul să decidă în materie de impuneri.

10. Adunarea cere ca libertatea individuală să fie garantată în mod absolut.

11. Libertatea să fie statornicită și garantată.

18. Miniștrii să fie responsabili pentru activitatea lor, putând fi trași la răspundere în fața Stărilor Generale.

26. Să se abroge legile care umilesc starea a treia, excluzând pe membrii ei din corpurile militare și ecleziastice, cât și din anturajul suveranului.

II. Adunarea de la Jeu de Paume

a) Planul Curții; „testamentul absolutismului” (Jules Michelet):

1. menținerea Stărilor Generale; clerul are dreptul la veto;

2. regele va sancționa egalitatea de impozit atunci când clerul și nobilimea vor renunța la privilegiile lor pecuniare;

3. se mențin dijma și obligațiile feudale;

4. statele să propună măsuri pentru ducerea la îndeplinire mandatelor de arestatre;

5. Statele să propună mijloace de mediere între libertatea presei și respectul față de moravuri, religie, onoarei cetățenilor;

6. funcțiile în armată erau accesibile doar nobililor.

b) The Tennis Court Oath (Serment du Jeu de Paume): „The National Assembly considering that it has been summoned to establish the constitution of the kingdom ... decrees that all members of this assembly shall immediately take a solemn oath not to separate ... until the constitution of the kingdom is established on firm foundations ...”.

III. Declarația desființării obligațiilor feudale (4 august 1789):

1. reprezentatii Națiunii au hotărât ca impozitelor să fie plătite de toți cetățenii regatului, proporțional cu venitul lor.

2. Că toate sarcinile publice vor fi suportate de toți cetățenii, în mod egal.

3. Că toate drepturile feudale vor putea fi răscumpărate de către comunități.

4. Corvezile senioriale, dreptul de mână moartă și alte obligații personale se vor desființa fără despăgubire.

Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului

Articole

Articolul I - Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. Distincțiile sociale nu pot fi întemeiate decât pe binele general.

Articolul II - Scopul oricărei asociații politice este conservarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului. Aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, siguranța și rezistența împotriva asupririi.

Articolul III - Principiul oricărei suveranități rezidă în mod esențial în Națiune. Nici un organism, nici un individ nu poate exercita o autoritate care nu provine direct de la națiune.

Articolul IV - Libertatea constă în a face orice lucru care nu dăunează altora: astfel, exercitarea drepturilor naturale ale fiecărui om nu are decât acele granițe care asigură celorlalți membri ai societății fructificarea aceluiași drepturi. Aceste granițe nu pot fi determinate decât prin lege.

Articolul V - Legea are dreptul de a interzice numai acțiunile dăunătoare societății. Tot ceea ce nu este interzis de lege nu poate fi împiedicat și nimeni nu poate fi constrâns să facă ceea ce ea nu ordonă.

Articolul VI - Legea este expresia voinței generale. Toți cetățenii au dreptul de a contribui personal sau prin reprezentanții lor la formarea ei. Ea trebuie să fie aceeași pentru toți, fie că protejează, fie că pedepsește. Toți cetățenii, fiind egali în ochii ei, sunt în mod egal admisibili la toate demnitățile, locurile și funcțiile publice, după capacitatea lor și fără altă distincție decât cea a virtuților și a talentelor lor.

Articolul VII - Nimeni nu poate fi acuzat, arestat sau reținut decât în cazurile stabilite de lege și în formele pe care aceasta le-a prescris. Cei care solicită, expediază, execută sau fac să fie executate ordine arbitrare, trebuie pedepsiți; dar orice cetățean chemat sau prins în condițiile legii trebuie să se supună imediat; el se face vinovat prin împotrivire.

Articolul VIII - Legea nu trebuie să stabilească decât pedepsele strict și evident necesare, și nimeni nu poate fi pedepsit decât în temeiul unei legi stabilite și promulgate înainte de infracțiune și aplicate legal.

Articolul IX - Orice om fiind prezumat nevinovat până când este declarat vinovat, dacă se consideră indispensabilă arestarea lui, orice rigoare care nu ar fi necesară pentru asigurarea persoanei sale trebuie să fie aspru reprimată de lege.

Articolul X - Nimeni nu poate fi tulburat pentru opiniile sale, chiar și cele religioase, cu condiția ca manifestarea lor să nu tulbure ordinea publică stabilită de lege.

Articolul XI - Libera comunicare a gândurilor și a opiniilor este unul dintre cele mai prețioase drepturi ale omului: orice cetățean poate deci vorbi, scrie, tipări liber, afară de a răspunde la abuzul acestei libertăți, în cazurile stabilite de lege.

Articolul XII - Garantarea drepturilor omului și ale cetățeanului necesită o forță publică: această forță este astfel instituită pentru avantajul tuturor și nu pentru utilitatea particulară a celor în care este încredințată.

Articolul XIII - Pentru întreținerea forței publice și pentru cheltuielile de administrație, este indispensabilă o contribuție comună; ea trebuie să fie distribuită în mod egal tuturor cetățenilor, în funcție de capacitatea lor de plată.

Articolul XIV - Fiecare cetățean are dreptul de a constata, prin el însuși sau prin reprezentanții săi, necesitatea unui impozit public, de a consimți liber la el, de a cunoaște întrebuintărea lui și de a stabili proporția, baza, colectarea și durata.

Art. XV - Societatea are dreptul de a cere socoteală oricărui agent public de administrarea sa.

Articolul XVI - Orice societate în care nu este asigurată garanția drepturilor și nu este determinată separația puterilor, nu are Constituție.

Articolul XVII - Proprietatea fiind un drept inviolabil și sacru, nimeni nu poate fi lipsit de uzul privat, dacă nu când necesitatea publică, legal constatată, o cere în mod evident, și sub condiția unei juste și prealabile despăgubiri.

Constituția din 1791

"Sunt departe de a considera Constituția ca fiind o capodoperă. Cred că are foarte multe defecte. Dacă mi s-ar fi permis să fac unele observații, s-ar fi putut face unele schimbări utile. Dar acum este prea târziu pentru asta. Am jurat să mențin constituția, cu războaie și cu totul, și sunt hotărât să-mi respect jurământul. Părerea mea este că executarea constituției este cea mai bună cale de a-i face pe oameni să vadă schimbările care sunt necesare." (Ludovic XVI)

"Atunci când Constituția din 1791 a fost în cele din urmă adoptată, aceasta a întruchipat o contradicție fundamentală și o rețetă pentru un impas constituțional. Pentru a proteja suveranitatea națională de pericolele reprezentării, aceasta permitea monarhului să se opună prin veto decretelor legislative - și, prin urmare, să paralizeze Adunarea... Ca urmare a veto-ului, Constituția din 1791, după cum remarcă Brissot, nu putea funcționa decât sub conducerea unui "rege revoluționar"... Odată ce s-a dovedit, în primăvara anului 1792, că exercitarea veto-ului de către Ludovic al XVI-lea frustra voința națiunii în loc să o susțină, monarhul și Constituția însăși au fost asediate."

Gary Kates